

# קרבן אלהים

גליון 74 | כ"ו אייר תשע"ה | פרשת בחוקותי

גאון איומה -  
יום ירושלים



## דבבות התעוררו

הרבי מליובאוויטש



כאשר העולם מתנהג על-פי טבע, יכול היצר הרע להטעות יהודי שאין בעל-הבית לבירה זו, ו"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה"; אבל כאשר רואים הנהגה שלמעלה מהטבע, כמו "ואשא אתכם על כנפי נשרים", אזי רואים שהקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם וממילא מתקרבים בני ישראל לקדוש ברוך הוא, "ואביא אתכם אלי".

כלומר, "ואשא אתכם על כנפי נשרים" הוא עניין הבא "מלמעלה למטה", ועניין זה פעל "ואביא אתכם אלי" לא רק "מלמעלה למטה" אלא גם "מלמעלה למעלה" - שבני ישראל התעוררו למטה וגם מצד למטה התקרבו לקדוש ברוך הוא.

וכפי שרואים במוחש - וכך ראו במאוראות שאירעו לאחרונה (מלחמת ששת הימים) - שעניין של נס פועל שבני ישראל יתעלו לדגא געלית יותר. וכפירוש המפרשים בתיבת "נס" - "כנשוא נס הרים", מלשון הרמה, כי נס מגביה ומרומם את הנשמה גם בהיותה מלובשת בגוף, להתעלות מהארציות ולראות אלוקות.

הן אמת שגם בטבע ישנה השגחה פרטית, אבל אף-על-פי-כן הרי זה בטבע. ואילו כשרואים נס, הרי זה פועל התעוררות אצל בני ישראל כפי שראו במוחש, שהניסים שאירעו בימים האחרונים פעלו שרבות אלפי ישראל התעוררו והתקרבו לקדוש ברוך הוא.

... וההוראה מזה בנוגע לפועל:

כשיש עת רצון, שבני ישראל עומדים במצב של התעוררות ומבקשים שיקרבו אותם - יש לנצל שעת הכושר זו ולקרב אותם. נוסף לכך שבכלל אין להסתפק בעבודת עצמו אלא צריכים לפעול גם על הזולת.

ועל-ידי זה יעמידו "צבאות ה'" שילכו לקראת משיח צדקנו בקרוב ממש.

מתוך שיחת שבת פרשת בהעלותך, ט' סיוון תשכ"ז

## אשרינו מה טוב חלקנו

האדמו"ר מסלונים  
בעל ה"נתיבות שלום"



"ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך, אך אוסיף להביט אל היכל קדשך" (וינה ב, ה). הפסוק הזה עמד לנגד עיני לפני י"ט שנה, עת נפלה העיר העתיקה בידי הערבים, ושוב לא יכול היה יהודי לגשת אל מקום מקדשנו.

התאספנו כאלפיים איש בהיכל ישיבת מאה שערים, ישבנו על הארץ ובכינו. חשבנו אז שהגענו לשיא ההסתר, כי אחרי שהושמדו מאיתנו בחירי האומה וכששה מיליונים יהודים, ר"גדע בחרי אף כל קרן ישראל", כל זמן שהכותל המערבי היה בידינו והיה לנו מקום הקודש הזה שיהודי היה יכול לשפוך שיהו בפני אביו שבשמים, עוד היה לנו כח להחזיק מעמד. אבל מה נוראה הסתרת הפנים זו שה' יתברך הרחיק אותנו מעל פניו, וכאילו אינו חפץ שוב בנו. אוי לבנים שגלו מעל שולחן אביהם. וכאורתו בן המלך שמוסוגל לסכול גם כשאביו מייסר אותו בכל מיני ייסורים קשים ורעים, אבל בשעה שאביו המלך מגרש אותו מעל פני היכל המלך, מזה אינו יכול להתנחם ולהתחזק. הרגשנו באותה העת כי אנו מתמוטטים מצער ויגון שנגרשנו מנגד עיניך.

אשרינו מה טוב חלקנו בשעה הגדולה הזאת, ששוב האיר לנו הקדוש ברוך הוא בהארץ פנים וגילויים שלא זכה שום דור, והוחזר לנו מקום מקדשנו, מקום שלא זזה שכינה משם. האושר והתענוג הכי גדול שיהודי מרגיש בעולמו הוא בשעה שמרגיש בקרבת אלקותו יתברך, וכאמר דוד המלך "ואני קרבת אלוקים לי טוב", והמקום המסוגל ביותר לזה הוא בכותל המערבי, שיהודי מרגיש כי הוא עומד שם נוכח פני ה' ושופך לבו כמים נכחו, וכשאומר שם "ברוך אתה..." מרגיש משמעות מיוחדת בנוכחותו יתברך, שאם כי מלוא כל הארץ כבודו, אך שם המקום היחיד בעולם שלא זזה שכינה משם. ואילו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקים וכו', "מאת ה' היתה זאת, היא נפלאות בעינינו".

מתוך "נתיבות שלום - מאמרים מיוחדים", ירושלים תשל"ד

## הוא ואני והכותל

מוטה גור, מח"ט הצנחנים במלחמת ששת הימים, מתאר את המפגש האישי שלו עם הרב הנזיר מתייחד עם אבני הכותל:

"בשעה 12:45 החלה ליד הכותל תפילת מנחה ברוב עם ועדה. הרמתי עיני אל האבנים. התבוננתי בצנחנים המתפללים. כאלה עם קסדה על ראשם וכאלה עם כיפה על ראשם. בפניה הימנית מרוחק מעט מציבור הלוחמים עמד אדם, לא, לא עמד, הוא כאילו נדבק לאבנים. הוא כחלק מהכותל, אבן מאבניו. לבוש קפוטה חומה וארוכה. על ראשו מגבעת שחורה. מתחתיה שער מגורל. מאום לא זו. לא הראש, לא השיער, לא הגוף ולא הרגליים. שתי הידיים כפופות וכפותיהן שטוחות לרווחה כאילו רוצות לחדור לתוך האבנים.

"ננעלתי אליו כרדאר ולא יכולתי להמיש את עיני ממנו. 'נדבקתי' אל הקיר מקרוב. דרכו חשתי את הכותל. מבעד לגופו הכמו-משותק, הרגשתי את דפיקות הלב היהודי בוקעות מתוך האבן. כך עמדנו רבוקים יחדיו מספר דקות - הוא ואני והכותל. פניתי לאחור וחזרתי אל רחבת הר הבית. זימנתי את המגד"ים לקבוצת פקודות והודעתי להם: 'אנחנו נשארים בירושלים'."



מתוך ספרו "הר הבית בידינו"

ההומות / מאמר שכתב שלום שרקי הי"ד עמ' 5



מפגש עם  
**אביתו  
בנאי**  
על רוח והשראה



שיעורים בחסידות  
לקראת חג השבועות  
ושיעורים בספר התניא  
אהבה ויראה

הרב אריה הנדלר | הרב אהרונ בנשטיין

מדרשת לב לדעת מזמינה אותך ל-

**יום לימוד**  
לנשים  
לקראת שבועות

יום הלימוד יתקיים אי"ה ביום רביעי ב' סיון 20/5 בין השעות 17:30 - 21:30

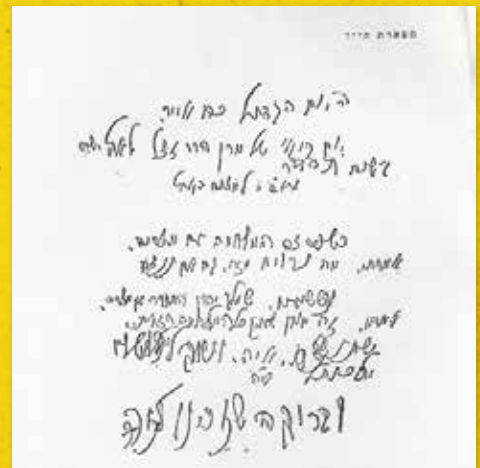
במלון פרימה פאלאס, אולם יהלום רח' פינס 2 ירושלים ניתן להגיע ברכבת הקלה ולרדת בתחנה של הדיודקה

ההרשמה דרך האתר: maynotaich.co.il או בטלפון: 072-2215388

כניסה: 10 שקלים



## פתק מהרב הנזיר ביום שחרור ירושלים



צילום כתב היד מתוך "נזיר אחיו" - חלק א'

### פענוח כתב היד:

"היום הגדול כ"ח אייר, יום בואו של מרן הרב זצ"ל לארץ ישראל בשנת תס"ד בראש ס' למצות הארץ. כשפרצה המלחמה עם מצרים, אמרתי, מה נרויח מזה גם אם ננצח. וכששמענו, מלך ירדן התחבר עם מצרים, אמרנו, זה מובן ענין כל המלחמה הזאת. שנצטח, אי"ה, ונשוב לירושלים ולכותל, אי"ה. וברוך ה' שזכינו לזה"

## הרב שלמה גורן זצ"ל משחרר לבדו את מערת המכפלה



בהגיענו (למערת המכפלה) התרגשות גדולה אחזה בי, במיוחד משהגעתי ל"מדרגה השביעית" הידועה לשמצה. עליתי עד למעלה בצד הצפוני של המערה - נתברר לי שהשער סגור. דפקתי בדלת בחוזקה. הוריתי, "פתחו את הדלת". חשדתי שיש בתוך המערה ערבים. הם לא יפקירו את המערה וישאירוהו ריקה כך. שמעתי קול האומר מבפנים: "מפיש מפתח" - אין לנו מפתח. הכיצד אין לכם מפתח ואתם נמצאים בפנים?! - חשדתי. שאלתי "מי סגר אתכם מבחוץ?" לאחר מכן נתחוויר לי כי הדלתות ננעלו מבפנים על-ידי בריחים. למעשה יכלו לפתוח את הבריחים ללא כל מפתח. שוב הוריתי "פתחו את הדלת", לא שמעתי כל מענה ואז פתחתי באש על מנעול השער. עד היום אפשר לראות את החורים על דלת השער שנורתה, שנקראים כפי כל "החורים של הרב גורן".

"אין קול ואין עונה ואין קשב" לנוכח היריות שיריתי. התחלתי לעשות סיבובים מסביב למערה שמא ימצא חלון, דרכו אוכל להיכנס. כל החלונות היו סתומים. לא רציתי לפרוץ שמשות. הייתי גם עלול בכך להודיע מהיכן אני נכנס. השערים נעולים, סודגים מכל עבר, חיילי צה"ל עוד לא הגיעו, והייתי יחיד עם הנהג שלי.

רציתי, עד מאוד, לתלות דגל על מערת המכפלה. הגעתי לחברון בסביבות 06:00 בבוקר. הדבר נמשך עד קרוב ל-08:00 ועוד לא התפלאתי ורציתי

## דברי הספד אחר היטתו של חורי ורבי הרב אהרן ליבטנשטיין זצ"ל

### לרגל יום ירושלים - יום הולדתו הרב ארליה הראל



נמצאים אנו בסיום ימי השלושים להסתלקותו של אותו גאון וצדיק. מה כבר לא נאמר בימים אלו, אך דומה שכל מה שנאמר אינו אפילו בבחינת טיפה מן הים הגדול של אישיותו הענקית שהייתה שרויה כאן בתוכנו.

ברי לי שאי אפשר להקיף במסגרת קצרה זו מעט מזעיר מדמותו וגדולתו, אך המחשבה שעלתה בראשי לרגל הזמן בו אנו נמצאים, הייתה דמותו של הרב זצ"ל כשעה שהיה עומד בתפילת השחר של בוקר יום ירושלים אצל שריד בית מקדשנו לפני בוראו. אם ייתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב הרב את ארץ ישראל ואת ירושלים שבתוכה, בוז יבוזו לו. אהבה שהביאה אותו, יחד עם רעייתו שתבדל"א, לעזוב את כל אשר היה להם מאחוריהם בגלות ארץ העמים ולעלות לארץ ולחונן עפרה, אל הר טרשים שבין הרי בתר. ממנעמי סיר הבשר של אמריקה אל תקומת מדינת ישראל של ערב מלחמת יום הכיפורים, אל משימה של בניית ההתיישבות ביהודה ושומרון, אל מסירות נפש עצומה למען הרבצת התורה ובניינה בארץ ישראל.

ויותר מכך - אל ירושלים, שכה הרבה לדבר בשיחותיו המיוחדות, בהאי יומא דקא גרים, עליה ועל מהותה: "אדם מישראל מחויב לדרוש את ירושלים אף כשהוא נמצא בירושלים הבנויה, לדרוש אותם רבדים קיומיים-מטאפיזיים של קדושה, שמסתתרים, שנמצאים אחר כותלנו, שמצויים וקורצים, אך נשארים בנבכי הסלע בסתר המדרגה. לשמור על הקיים, אך להתגעגע אל מה שחסר ולכמוה אליו. להעריך את הבנוי, אך לזכור כי השמים ושמי השמים לא יכלכלוך..." (מתוך שיחת יום ירושלים ה'תשמ"ח).

כל חייו של הרב זצ"ל היו דרישה, דרישה אחת גדולה, אל ה' ואל טובו, אל הקודש ואל הנשגב, אל הטמיר והמרומם. הוא ניסה להרים גם אותנו, תלמידיו, אל היכולת הזו - לדרוש, לחיות בתחושת הפער בין המצוי לרצוי, לאהוב אותה, לדעת שלשמה ניתנה הנשמה בגוף, כדי לערוג לשוב אל יוצרה. הוא ראה בירושלים של מטה בבואה לרעיון זה - מקום בו הקדוש ברוך הוא משרה שכירתו, אך עדיין מסתתר מאחורי פרגוד מחיצת קודש הקדשים, א"ל מסתתר בשפירר הביון, נכסה ונגלה.

יהי רצון שנזכה ללכת בקצות דרכיו בקודש, ולזכות לראות בגאולת ציון וירושלים!  
יהי זכרו ברוך.

להתפלל בתוך המערה. סבלנותי החלה לפקוע. פתאום מצאנו ברזל שעמו נסינו להפיל את השערים. לא צלח הדבר בידנו. לבסוף שמענו טרטור של טנק. היה זה הטנק הישראלי הראשון. היה להם מוט ברזל, עמו פתחנו לבסוף את השערים. כמו כן לקחתי מהטנק דגל ישראל. הדגל הזה, שרצו לתלות על העירייה של חברון, בקשתי לתלות על מערת המכפלה. עליתי על הצריח של הטנק "שרמן" ותליתי את הדגל. לקחתי את צרור המפתחות, הנחתי תפילין ותקעתי בשופר. קראתי פרשת "חיי שרה" - פרשת קניית מערת המכפלה.

בבוא הזמן אסור על הערבים להיכנס למערה במשך ארבעים יום. טענתי בפניהם שהם גרשו אותנו מהמערה אלף ומאתיים שנה, הם לא יורשו להיכנס ארבעים יום. במשך תקופה זו קיפלתי את כל רכוש הוואקה והשבתי לבעליו; כמו כן הכנסתי את חזיל ההנרסה לערוך שינויים במערה ולפקוד את תוכה ופנימיותה. כמו כן קבעתי את מקום בית הכנסת.

אחר כך הוריתי לנסח כתב כניעה ללא תנאי. שאלתי את (ראש עיריית חברון) ג'עברי אם הוא מסכים לחתום. השיב כי אין לו ברירה. אמרתי שיש לו בהחלט ברירה לא לחתום, וכמובן שעדיף לחתום. אמנם אין זה בסמכות של רב ראשי לצה"ל לנהל דרישה בהקשר לכניעה אלא שהייתי בעל הדרגה הגבוהה ביותר. על-כל-פנים שמעו לקולי, לא נשאלה שאלה מעין זו כמו בידי מי הסמכות. היינו בתקופה מיוחדת במינה: שבנו לחבלי ארץ אבות.

מתוך ראיון רדיופוני שערך ד"ר יוסף שרביט

# אישי

ראיתי שם אדם מצמיד טלפון נייד לקיר וצועק לאיש על הקו: "עכשיו אתה צמוד לקיר, תתפלל!"



צילום: אהרון רזאל

## תיכף אשוב | אהרון רזאל

ומכל העולם באים, אף שיש להם, להבדיל אלפי הברלות, משל עצמם מקדשים, קתדרלות ומבנים מפוארים עם אקוסטיקה גאונית, ארכיטקטורה שמימית עם ויטראז'ים זוכי פרסים... "אז למה אתם באים?" "אנו מסתכלים עליכם", הם עונים. הם מסתכלים על היהודים מתפללים. הם רואים את "ושכנתי בתוכם", בורא עולם שוכן בלבנו. מי שיש לו דעת כאילו נבנה המקדש בימיו, אומרים. רואים את זה בכותל.

ומה עם הפתקים הרבים, לאן הם הולכים? שתי תשובות בדבר. יש האומרים שהם עולים קמעה קמעה השמימה, והם הן הציפורים החגות מעל הכותל כמעין שלהבת.

ויש הגישה היותר רצינונית. ראיתי פעם עובר ניקיון של העירייה עם מטאטא גדול מטאטא פתקים. אמרתי בלבי, "אליהו הנביא מסוגל לבוא גם בלבוש עיריית ירושלים של מעלה, ולאסוף תפילותינו".

אז אם יש עוד מי ששואל,

כן, הכותל פתוח. ראיתם פעם איך נראה שלט של "פתוח"?

כתובים שני דברים: "תיכף אשוב",

ומתחת לזה, "לא נסגר לעולם".

בוקר ירושלמי. אני יורד מהאופניים ועוצר על ספסל ברחוב כי אני צריך לכתוב כמה מילים. בדרך לנגן לחולים בבית חולים מול החומות. ומי הזמין אותי? שני אנשים המבקרים שם את החולים בקביעות, הבן של ר' שמחה הולצברג והנין של ר' אריה לוי... איזו זכות!

ר' שלמה קרליבך אמר פעם שמי שבאמת הביאו לפריחה של אור התשובה בדורנו, הן אבני הכותל. שבנו וחזרנו להתפלל במקום שריד מקדשנו.

ובאמת, מי שמגיע לכותל רואה איך שנפתח שם הלב.

ראיתי שם קיבוצניק מבוגר, מגיע מהוסס, מוציא ספר שירים, הוצאת "הקיבוץ המאוחד", מתקרב לכותל וקורא.

ראיתי שם אדם מצמיד טלפון נייד לקיר וצועק לאיש על הקו: "עכשיו אתה צמוד לקיר, תתפלל!"

ראיתי ילד קטן בוכה. בנוהג שבעולם שואלים אותו, "איבדת את אבא?" - אך פה זה הפוך. הוא מצא את אבא. "אני בוכה על ביתו החרב", אמר לי הילד. פגשתי בעל תשובה מחוץ לארץ בדרך לכותל בפעם ראשונה. שאל אותי בתקווה: "הכותל פתוח?" (זה לא מובן מאליו. הוא חשב שזה כמו מוזיאון הלובר בפאריס, להבדיל, פתוח בין תשע לחמש ובימי שלישי עד הלילה...). אמרתי לו "זה שער השמים, אחי, פתוח רק בשבילך, אתה יכול להישאר שם עד בוא הגואל" (אולי הוא עודנו שם... יש בכותל כמה כאלה).

### השיעור השבועי שלי

גל אהרן



שבת שטח עם אשתי מחוץ ליישוב, צריך עירוב?

מוותר להתפלל עמידה באמצע שמירה?

מוותר לאכול מהעץ ללא מעשר?

שירי קרליבך ווקאליים מותרים בשמיעה בעומר?

התקלקל לי הרכב, ויש אחלה מוסך בכפר, מותר לפרנס ערבים?

## לימוד הלכה למעשה זה בשבילך

מכון 'צורבא מרבנן', בראשות הרב בן ציון אלגאזי שליט"א, מוביל תכנית חדשנית ללימוד הלכה, בצורה חווייתית, שיטתית ומרתקת 'מהמקור ועד למעשה'. במהלך עשר שנות פעילות הצטרפו מאות קהילות למהפכת ההלכה של 'צורבא מרבנן' - בשיעורים שבועיים המקיפים את כל מעגל חיינו, עד לסיום השולחן ערוך במחזור לימוד בן ארבע שנים.

בקורב, מתחילים מחזור לימוד שבועי חדש!

מצטרפים או פותחים שיעור צורבא אצלכם בקהילה | 1-700-500-777 | www.tzurba.com



## בהיכלו של מלך בלי שהיא תרגיש

אחרי שמופיע המלך בביתה של הכלה, תוך רצון עז להשפיע ולתת את כל כולו, נשארת עוד מלאכה אחת - להעניק לכלה את הכוחות, הכשרונות והיכולות לקבל את כל הטוב שנכון לה ושהיא ראויה לו.

מניין מקבלת הכלה את כוחותיה? במעמקים הנסתרים מן העין, הכלה היא עצם מעצמיו של החתן. היותה בת זוג ראויה למלכו של עולם, לא הייתה יכולה להתרחש ללא השראה סמויה של החתן. כל בניינה והתפתחותה הינם חלק מהתגלות כוחותיו של החתן. אלא שפיתוח הכלים של הכלה על ידי אור החתן הגנוז בה, אינו נעשה על ידי פעילות גלויה ונראית לעין של החתן, אלא דוקא על ידי ההתפשטות שלו בתוככי דמותה ובעומק חייה של הכלה. בעוד אנחנו מרגישים איך אנו מתפתחים, גדלים ומרחיבים את יכולותינו, עושה זאת הקדוש ברוך הוא דרכנו ללא שנגיש בכך.

ואכן, כאן אנו מגיעים לפלא הפלאים, שהוא הסיבה לקישור העמוק והמוחלט שבין בני הזוג. לאחר שבעה שבועות של התקרבות, השניים הופכים להיות לאחד ממש. גם כשהכלה מפתחת את עצמה כביכול במנותק מן החתן, גם אז, ובמידה מרובה דווקא אז, מתגלה שאין כאן באמת שניים נפרדים מפני שהוא הוא הפועל במעמיקה לפרוח ולגדול. כל עצמה של הכלה שהיא עצמו של החתן. התורה היא כטבעת וכתובה שמחברת ומאחדת את הזוג להיות אחד. "קודשא בריך הוא, אורייתא וישראל - חד הוא" (הקדוש ברוך, התורה וישראל - אחד הם).

## בליבו של אדם רוצים מכל הלב!

אילו קרבנו לפני הרב סיני ולא נתן לנו את התורה - דיינו. בשבוע האחרון של ספירת העומר אנחנו עומדים למרגלות ההר, ועוד טרם שמיעת הקולות והברקים אנו זוכים למעלות עליונות. כאשר חנינו כאיש אחד בלב אחד, כלי הקיבול שלנו המתבטאים בספירת המלכות הושלמו על ידי איחוד כל ישראל לאישיות אחת. המצב הזה הוא נעלה כל כך, עד שדיינו בו כדי להורות ולשבח את ה' עד אין קץ. "אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו".

ההשפעה המופלאה שקיבלנו בהר סיני - מתן תורה, נולדה מתוך הכנת הכלי שלנו בהתקרבות להר, ועל כן אומרים רבותינו וזכרונם לברכה, שכאשר חנינו שם, כבר פסקה זוהמתנו עוד טרם שקיבלנו את התורה. השפע מגיע כשאנחנו מוכנים. חטא האדם הראשון החזיר טומאה למין האנושי, טומאה שמפרידה אותו מאלוקיו ומותירה אותו רחוק מיעדו. עם ישראל דומה לכלה שסופרת שבעה שבועות כדי להיטהר ולהיות מוכנה לקבל את התורה.

הקדוש ברוך הוא שלח את משה רבנו לשאול את עם ישראל האם אנו מוכנים? האם אנו מעוניינים לקבל את התורה, ותשובתנו הנצחית, שהיא עומק העומקים של השותפות שלנו עם ה', הייתה ועודנה: "נעשה ונשמע!"

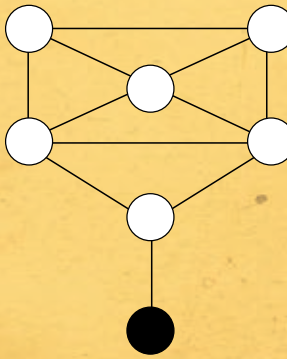
הקדמת "נעשה" ל"נשמע" מחדדת את רצוננו בחכמה אלוקית דוקא הנמשכת לתוך תבונה אנושית. חכמה שמתחילה מכך שהחתן העליון מעניק את המתנה שבכית גניו. היא מעידה שגם כשאנחנו עצמאיים לחלוטין, אנחנו עונים "כן!" חד משמעי. בכל ליבנו אנו מעוניינים בתורה, אך אנו מעוניינים רק בתורה אלוקית שמעל ומעבר לנו. אנחנו מוכנים אליו יתברך ולתורתו הקדושה. לכן זכו ישראל לשני כתרים, כמו מלאכי השרת: אחד כנגד הקדמת "נעשה", ואחד כנגד "נשמע".

באותם כתרים אנו עתידים להתעטר בעזרתו יתברך במהרה בכיאת גואל צדקנו, כמו שאומר הכתוב: "ושמחת עולם על ראשם", שנזכה במהרה בימינו אמן.

## ספירת העומר שבוע שביעי

הרב יהושע שפירא

## מלכות



## מאמא ירושלים אומר נחמן

בנות יודעות הכל על אמא שלהן. הן יכולות לא לדבר שנים, או לדבר על כלום או על הכל, ועדיין בנות יודעות את אמא שלהן. אולי כי הן ראו אותה מנקודת מבט שאפילו היא לא ראתה או תראה את עצמה אף פעם - מבפנים. למרות המלאך שמלמד את העובר תורה בתשעת חודשי ההריון, אני בטוחה שאם הזכרים מחזיקים ראש וזכרים הכל - הבנות עסוקות במקביל בגילוי העולם הפנימי של אמא. אולי כי המלאך לחש להן שגם הן יום אחד יהיו עולם לתינוקת אחרת.

ומאו ועד סוף חייהן - בנות מכירות את אמא על בורייה. תמיד חושבים שאימהות מכירות את בנותיהן, אבל ההיפך הוא הנכון.

אמא יכולה להכיר את בתה עד איפה שהבת מאפשרת, ואולי עוד קצת. אבל אנחנו - מכירות כל קמט ומבט והבעה הכי עדינה ויודעות מתי הם מכסים ומסתירים, ומתי הם חלשים ומתי הם פורחים ושמחים, רק מלהביט.

### מפליגים ואמא על החוף

אבל אז מגיע הרגע, שאת דבקה באיש אחד, ומתרחקת. בונה בית, הופכת בעצמך לאמא. הראש שלך עדיין מופנה לאמא - מקור חיך. אבל משהו כבר אחרת. הכל אחרת.

ובשקט בשקט בלי שאף אחד התכוון - מתחילה גלות קטנה, הפלגה לא מתוכננת לחיך שלך - כשאמא נשארת הרחק על החוף. ואף אחד לא סיפר לך שזו נקודת אליחזור, את בגלות. הבית של אמא הוא כבר לא היחיד, ואפילו החיבוק שלה לא זמין כמו פעם.

גם כשגרים בירושלים, הכי בפנים שאפשר, זאת ההרגשה - כלפי חוץ הכל בסדר. ירושלים כאן, אפילו מחבקת לפעמים. אבל עמוק בתוכנו אנחנו יודעות את ירושלים על בורייה. "קריה יפיפיה, משוש לעריך, עיר

נאמנה את למלכך ושרייך... (ר' זכריה אלצהרי) אנחנו יודעות עד הסוף איך ירושלים אמורה הייתה להיות - אצילית, יפהפייה, נסתרת, אור העולם. אבל איכשהו, בשקט בשקט, בלי להתכוון אמא ירושלים התרחקה. או יותר נכון אנחנו הפלגנו לתוך חיינו, שטים הלאה לתוך יומיום של 2000 שנות גלות, משאירים אותה הרחק על החוף, אפרורית, מזדקנת, נטושה. יושבת על כס מלכות שבור, מחוץ לקליפת הלב שלנו. אמא תמיד מחכה שנחזור לגור קרוב אליה. אבל איכשהו בתוך עידן המסכים וההסחות אנחנו מחכות לגאולה שתהפוך אותה לסבתא אצילית, ללא מחויבויות מתישות, שרק מחכה לנכדיה עם חיבוק וארוחה חמה. ואני - מתגעגעת להרי ירושלים, אבל איכשהו רק כשירושלים תחזור בקומה זקופה להיות אורו של עולם. עד אז אני מפנה מבט מתגעגע ושטה בכאב לב לתוך חיים מלאים וחסרים להחריד. חסרי אמא ירושלים. נטולי מלכות ותשעה קבין של יופי, "יום אזכרה יפעת רבת צבאיך לך כלתה נפשי לשכון חצריך"...

### נועדה לגדולות

יום ירושלים מגיע - ומרגיש כמו יומולדת 2000 לאמא. למרות הדגלים, החולצות הלבנות ועוגת היומולדת, את מסתכלת עמוק בעיניה וחושבת לעצמך: הזקנה הזאת יפהפייה - אבל היא נועדה לגדולות. אני יודעת מבפנים כמה אור יש בה, ואני מתגעגעת לאור הזה שימלא את העולם כולו, ויצמצם סופסוף את המרחק המר בינינו. והגעוע ממלא הכל. וכל חומות האבן, והכבישים הסואנים, כל בתי הכנסת והשווקים, כל הסימטאות והמדרגות והבתים מסתכלים לך בחזרה בעיניים ומשיבים את המילים שיהיו קביים של נחמה עד שיתגלה בנו אורו של ירושלים, ולרגע היא עונה לך - גם אני, מתגעגעת."

היום

**קרוב ללב**  
החיבור שנוגע בכולנו

אלפי משפחות בארץ מחוללות שינוי בקירוב לבבות וקופצות בחגים לבקר את השכנים עם מתנה ערכית של "קרוב ללב". לא תצטרפו?

מצטרפים ← מקבלים ← קופצים ← מתקרבים

במוקד הטלפוני ערכות חג לחלוקה | לעכנים שפחות מכירים | יחד ללב יהודי

לפעמים הדברים הכי פשוטים מעניקים לנו הכי הרבה משמעות!

# חג הביקורים



**מאמר שכתב שלום יוחאי שרקי הי"ד  
בעקבות שירותו הצבאי בחיל הים**



# תהומות

**והיה והפסקת ולו לרגע מהעבודה הרציפה והבלתי-פוסקת שבים, אם תרפה לרגע, תמצא את עצמך צולל מטה אל תהום השכיחות והעייפות הנפער למרגלותיך. חבט חטוף אל השמים עלול להסתיים במפגש כואב עם עומקה של תהום**

## **עדין תלוי על-פי תהום, התהום החדש שלי אך אין דבר התהום תלוי אלא בי**

ההפלגה בים המחשבה - ים החכמה, כמו בים האמיתי, מזמנת לנו את המתח הזה, בין התהום והשמים. המחשבה, הפורצת לכל הכיוונים, מתחדשת בכל יום וכמו בשירו של הרב קוק, מכה בנו גלים. יראים אנו בכל יום מחדש מפני התהום החדשה הנפערת. פעמים רבות אנו מעדיפים להסתובב בארצות החיים הבטוחות והמוצקות שלנו בלי להסתכן ברעיונות המהלכים על-פני תהום. אך חשוב לזכור שבהעדרה של התהום הרובצת תחת, דוהה גם טעמם המפעים של ברכות שמים ממעל. יציאה אמיתית לדוג רעיונות בים המחשבה כרוכה גם בסכנותיה-ברכותיה של התהום.

בשוכנו אל החוף ניקח את תובנות ים המחשבה ונערכם בצורה מסודרת, בבחינת "רוקע הארץ על המים" (גם כתיבת המאמר הזה היא סוג של איסוף כזה), אך זה כבר השלב הבא לעיני המתבונן, ודו"ק.

מתח גבוה בהרבה מהמתח ה"רגיל" של שמים-ארץ. המתח בים מייצר תלות מוחלטת בשמים, מין מתח שמכריח אותך להתלות באיזה עוגן פנימי, שמחזיק אותך יציב בעולם מתנדרד ולא יציב שכזה, עולם שנעדר לחלוטין את היציבות הברוכה והמוצקה של הארמה, (אותם טלטולים של הספינה גורמים גם למחלת הים הידועה לשמצה). בלי קרקע מוצקה לרגליך אתה תלוי רק בריבוננו של עולם. היציבות הכל-כך בסיסית של היבשה, שמרוב שהיא טבעית לנו אנו נוטים לשכוח שהיא קיימת בכלל - ניטלת מאיתנו בים. ושוב, כמו בספר יונה, התיאור בפסוקים דלעיל הוא תיאור שמבטא מצב נפשי-פיזי כאחד.

## **מתנגן בי ניגון שמימי חתעתן בי עוגן פנימי חתענני בי עונג נצחי**

והנה, במהלך הזמן נתגלגל לידי שיר קצר של הרב קוק, (מופיע ב"נפשי תקשיב שירו" ובטח בעוד כמה מקומות) שחשתי עימו הזדהות רבה, בעיקר בגלל השורה השנייה, שביטאה היטב את המתח הזה כפי שחשתי באותו זמן.

## **"שמים חדשים בכל יום וחדש הוא התהום ים המחשבה המכה גליו"**

ההבנה שהתהום מתחדש בכל יום, מכריחה אותך לשוב ולהיאבק בכל פעם, בכל יום מחדש. בחלוף הזמן חלחלה לתודעתי גם השורה הראשונה: "שמים חדשים בכל יום", והקשר המהותי בינה לבין השורה השנייה: "וחדש הוא התהום". השמים החדשים שמפציעים מעלינו בכל יום, מקבלים את משמעותם וגודלם מתוקף העובדה שתחתיהם נפערת לה מידי יום תהום חדשה. בעצם השמים של יורדי הים גבוהים, משמעותיים ועמוקים הרבה יותר מהשמים של שוכני היבשה!

לאחר שהבשילה כי ההבנה הזו, קיבל השירות שלי משמעות אחרת (וגם, אולי בלי קשר, דרגתי פיזית יותר טוב בטלולתי הספינה).

"הספנים - כולם צדיקים";  
"כולם צדיקים - שדרים בסכנה ולבם לאביהם שבשמים"  
(נדה יד. ורש"י שם).

בעמדנו על הארץ המוצקה נושאים אנו עין לשמים, מפעם לפעם אנו מנסים לעלות מעלה, "שטה היא נשמתנו במרחבי שמים". אך גם אם ראש סולמנו מגיע השמימה הרי שתחתיתו עודנה מוצבת ארצה. כך חיים אנו על-פני הארמה. התרגלנו לכך שהמתח הקיומי, האנושי, הרגיל והנורמלי נמתח בין ארץ לשמים, איש איש לפי מדרגתו, כמוכן. אבל אין תחליף לביטחון וליציבות שמעניקה הארמה להולכים עליה. אין בסיס איתן מהארץ למבקשים לפרוש כנף. שונים הרברים על-פני הים. בעומדנו על המים, נמצאים אנו במצב שבו "תהום רבצת תחת", כל מעמקי תהום רבה נפרשים תחתינו. ניצבים אנו בין תהום לשמים. מתח החיים שמייס-ארץ אינו משחק עוד תפקיד ובמקומו נכנס מתח שמיים-תהום. אם רק נרפה עתידיים אנו להתרסק מטה אל תוך מעמקי התהום. והיה והפסקת ולו לרגע מהעבודה הרציפה והבלתי-פוסקת שבים, אם תרפה לרגע, תמצא את עצמך צולל מטה אל תהום השכיחות והעייפות הנפער למרגלותיך. מבט חטוף אל השמים עלול להסתיים במפגש כואב עם עומקה של תהום.

ומתוך הימים של ראשית שהותי בספינה מצאתי רשומות בפנקסי השורות הבאות:

## **"צחאה לך נפשי כחה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי חים"**

נקדים ונבאר שהמילה תהום בשפת התנ"ך מתייחסת לעומק הים. כך למשל, שואל ה' את איוב מתוך הסערה: "הבאת ער נבכי ים ובחקר תהום התהלכת?". גם יונה המתפלל מתוך מעי הדגה מתאר את מצבו הנפשי-פיזי: "אפפוני מים עד נפש תהום יסכבני". ואלו רק שתיים מתוך דוגמאות רבות. גם באכדית המילה "תהמת" פירושה ים.

כאדם שעפר יסודו, חשתי פעמים רבות בימי שירותי בחיל הים, על-פני המים, את המתח הזה,

**דברים שכתב שלום יוחאי ה' יקום דמו, אחינו אהובנו, בעת שירותו בחיל הים.**

שלום אהב לקרוא ולהעמיק בעלון "קרוב אליך".  
נרצח בכ"ו ניסן השנה בעיר הקודש ירושלים.  
אוהב ה'.  
יהי זכרו ברוך  
משפחת שרקי





# אהבת ירושלים

## סודה של ירושלים קורן בכל רחוב ובכל פינה

היופי שלה מורכב ממכלול ולא מפרטים, ונקודת ההשקה בין שמים וארץ היא זאת שהופכת אותה למקום המדהים והרגיש ביותר בעולם « האר"י הקדוש לא רצה לגור בירושלים בגלל המורכבות שלה, אין עוד עיר אחת בעולם שכל אבן בה מרעידה עולם ומלואו מכיוון שאין עוד עיר שמשמשת כשער השמים

**« הרב עדין אבן ישראל, בן ירושלים, מדבר באהבה גדולה על העיר שחברה לה יחדיו**

**קורה לעיתים, במקומות בהם העולם לא הגיע לידי גיבוש, שהאדמה נחתכת, ונוצר שבר גיאולוגי. שבר גיאולוגי, בגלל היותו מקום לא מגובש, הוא מקום רגיש, מועד לפורענות, שתמיד קורים בו דברים חריגים, ולפעמים אף מסוכנים: רעידות אדמה מתרחשות בו, מעיינות חמים עשויים לפרוץ בו, וגם מפולות. אחד הדברים המאפיינים שברים גיאולוגיים הוא ריבוד של שכבות. כאשר חלק מן האדמה, המסודרת כרגיל בשכבות, עולה למעלה, והשכבות כבר לא מתאימות אחת לשניה - נוצר ריבוד שכבות. שכבה גבוהה נוגעת בשכבה, שלאמיתו של דבר הייתה צריכה להיות הרבה יותר נמוכה, אבל מפני שהכל נשבר, היא עלתה למעלה.**

ירושלים מהווה מעין נקודת שבר כזו, בתוך העולמות, מכמה היבטים המאפיינים אותה. באופן נורמלי ותקין, העולם הזה והעולמות העליונים בנויים בשכבות. יש מקום מסוים לעולם הזה, ומקום גבוה יותר לעולם שמעליו, וכן הלאה, לאורך כל העולמות. אולם בירושלים מצויה נקודת שבר; בירושלים, במקום שיהיו אחד מעל השני, העולמות הגבוהים והנמוכים משיקים אחד עם השני.

**ההשקה היא בירושלים דווקא, משום שבירושלים יש נקודת שבר, שבה השמים והארץ אינם מרובדים נראוי. במקום שהשמים יהיו למעלה והארץ למטה, כמו בכל מקום אחר, בירושלים השמים של כל העולם נוגעים ונמצאים באותו מישור בו נמצאת הארץ.**

זוהי הסיבה לקדושתה המיוחדת של ירושלים, להיותה ה"מקום אשר יבחר ה'", מקומו של בית המקדש. לב לבו של השבר הזה, הנושא בתוכו את ההבדל הנורא, הגדול, שבין שמים לארץ, מתגלה בקדוש הקדשים. קודש הקדשים, כפי המתואר בדברי חז"ל, הוא מקום שאינו מן המידה - "מקום ארון וכתובים אינו מן המידה" - הוא איננו שייך לגדרים ולמידות של העולם הנורמלי. בבית המקדש העולם העליון צומח בשווה עם העולם התחתון, משום שזוהי ירושלים, המקום אשר יבחר ה'.

קודש הקדשים הוא כאמור, מרכזו של השבר הזה, ומסביב לו שוכנת העיר, שכן קו השבר הזה הוא מעגלי. ישנו המעגל של המקדש, והמעגל של הר הבית, והמעגל של כל העיר, ולבסוף המעגל של ארץ ישראל כולה - וכולם



**הרב עדין אבן ישראל**  
(שטיינזלץ)

# התנועות

מתרכזים סביב הנקודה האחת, סביב המקום שבו עולם של מעלה ועולם של מטה נוגעים אחד בשני.

**בגלל השבר הזה בעולמות, ירושלים, בדומה לשבר גיאולוגי, היא מקום שאינו מאובש בצורה סופית, והכל יכול להתרחש בו.** אף פעם אי אפשר לדעת מתי ואיפה יזרום העולם העליון לתוך העולם התחתון. הדברים נשפכים מדרגה אחת לדרגה שניה, מעולם אחד אל העולם השני. מאותה סיבה ירושלים היא גם המקום הכי מסוכן בעולם, בגשמיות וברוחניות. ירושלים היא המקום עם הכי הרבה משוגעים בעולם.

**מסופר על האר"י הקדוש, (שנולד בירושלים, אבל לא גדל בה), שנשוא חזו נאדם מבוזר ממצרים לירושלים, הוא אמר שהוא מפתח לחיות בירושלים, מפני שה' ציווה סביב את צירי, ויש בה כל-כך הרבה קליפות, שהוא מפתח להתעסק איתם. הוא פחד לגור בירושלים מפני שהמקום הזה כל-כך נוגע בתוך העולמות העליונים. כל מה שקורה בירושלים מסוגל להרעיד עולם שלם, בגשמיות וברוחניות, בעקבות כל מאורע שמתרחש פה: מזיזים איזו אבן, מזיזים כל דבר אחר – עולם שלם רועד. מפני שזו נקודת שבר של העולמות, זה מקום שבו חתיכה שלמה של שמים צנחה לארץ, ובגלל שהיא נמצאת פה הכל רועד – זו ירושלים.**

ירושלים היא שער השמים, אבל בניגוד למקום שבו היה יעקב אבינו, שבו השער היה בצורת סולם משופע, בירושלים הסולם הוא לא משופע, בירושלים אין סולם. בירושלים הולכים ישר אל תוך הקודש. זוהי הסיבה לניסים שהיו קורים בבית המקדש: גפן של זהב שצומחים עליה פירות, לא הפילה אישה מריח בשר הקודש, לא הסריח מעולם בשר הקודש, עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, וכן הלאה. בגלל שהמקום כל כך אינטנסיבי, הכל גולש החוצה, ומאותה סיבה גם "עזאזל" ופתחו של גיהנום לא רחוקים ממנה.

**הקדושה יורדת לא רק על ירושלים של מעלה, אלא גם על העיר בעצמה, על השמש שלה, על האבנים שלה, על הקוצים שלה ועל הפושטקים שלה. האבנים של ירושלים הן אחרות; הקוצים שלה – הם כולם של זהב; הפושטקים שלה – כל אחד מהם הוא אבן חן; כשהם הולכים פה בפאבים לא רואים את זה, אבל כשהם הולכים כמו שהם צריכים ללכת, ובלי שום העויות – אפשר לראות את זה.**

יש ערים שמבחינת המראה החיצוני הן מרהיבות, אבל אף עיר היא לא יפה כמו ירושלים. איך זה קורה? מה נותן לירושלים את האור שלה? העניין של ירושלים, המהות של המקום, הוא רוחניות. הויפי של ירושלים, השמש שלה, האור שלה, ואפילו כל מיני דברים אחרים שיש בה, הם כאלה בגלל הפנימיות שלה.

**אפשר לתאר את זה כמו מכל גדול של יין שעולה על גדותיו, וכשמזיזים אותו נשפכות טיפות של יין מסביב. השיריים של פנימיות ירושלים, הטיפות שנופלות מהקדושה שלה, הם נותנים לה את היופי שלה, את החן שלה ואת האנשים שלה. ובגלל שכל אחד מן השיריים הללו הוא אור גדול, ביחד הם מצטרפים ליצור משהו גדול. כמו בעניין קרני ההוד של משה רבנו. כתוב במדרש שכשהקודש ברוך הוא כתב את התורה, הוא ניגב את הקולמוס בשערותיו של משה רבנו, ומזה קרן עור פניו, עד כדי כך שאי אפשר היה להסתכל בו. ובאותה מידה, הפירורים, השיריים הקטנים שנופלים, הם אלה שעושים את ירושלים בגשמיות. כנראה שהאבנים מדברות לאנשים, וזה עושה איזשהו דבר.**

בירושלים אין כמעט בניינים שמדהימים ביופיים, כשמסתכלים על בניינים בודדים, ואין כמעט רחוב אחד בירושלים שמושך את העין ואפשר להגיד עליו שהוא יפה, לא ברחובות של העשירים ולא בשל העניים. אבל כשמסתכלים על העיר כמכלול, אין דבר יפה יותר –

המכלול יוצר את השלמות. הרבה אנשים שכאו מכל מיני מקומות אחרים בעולם מודים בכך.

**כשדבר הוא באמת יפה, הפגמים שלו לא מפחיתים מהיופי הגדול, אלא להפך, הם מוסיפים לו תוספת חן.** דבר שבנוי כולו בשלמות, בלי פגמים, השלמות שלו מפסיקה להיות יפה. גם הדברים הלא יפים מצטרפים כדי ליצור את ירושלים.

**לוקח זמן עד ששכונה חדשה הופכת להיות חלק מירושלים, מפני שהיא צריכה להתעכל בתוך ירושלים, והאנשים צריכים זמן להתעכל ולהפוך לירושלמים.** הם נכנסים בתור תל-אביבים, חיפאים, אמריקנים, ואחרי זמן, ירושלים נוסכת עליהם אור. כמו שאומרים שמי שנכנס לחנותו של בשם, הבושם נדבק בו, בין שירצה בין שלא. אמנם לפעמים זה לוקח דור שלם, אבל בסוף הכל נבלע בתוך ירושלים, וזה מוסיף לגשמיות שלה, שהיא חלק מן המהות ומן הפנימיות שלה.

**המקום הזה, הציור של העולם, הוא יחיד במינו, ולכן הוא נקרא "בבת העין". העין היא החלק היחיד בגוף, שבו העצב, האופטי במקרה זה, מגיע ישיר פנימה.** אישון העין הוא בעצם חור בתוך הגוף, חלל שחור, ודרכו מגיע הרושם מן החוץ ישר אל המוח. במקומות אחרים בגוף הרשמים עוברים סינון ועיבוד, ואילו בעין הם נכנסים ישיר פנימה. האישון מקשר בין המוח לבין העולם החיצוני. ולכן כמו שכתוב בפסוק "יצרנהו כאישון עינו", צריך לשמור על הנקודה הזו. ירושלים היא בבת העין, היא הנקודה הרגישה ביותר בעולם.

כל דבר בדרכו אל הקודש פנימה, צריך לעבור מן הגשמיות אל הרוחניות, ובירושלים נמצא השער. ירושלים היא חבל הכסף, שקושר את העולם עם השכינה. דבר זה מבוטא בתפילת שלמה המלך, שבה נאמר שבכל מקום שיהיה אדם בעולם – "התפללו אליך דרך העיר הזאת". כל התפילות צריכות לכבד לירושלים, ורק דרך שם הן עולות.

**העובדה שיש יום שמייוחד לכבודה של ירושלים – זה מגיע לה. מגיע לירושלים שיחגגו לכבודה יום מיוחד – יום ירושלים.**

צריך להיות יום אחד שאותו אני עושה לכבודה של חבצלת השרון, שושנת העמקים. יפה הוא לנו שאנחנו זוכים, בטעות או שלא בטעות, לעשות יום חג לכבוד ירושלים. לא על צערה, אפילו לא על יופייה, אלא פשוט לכבוד. אנחנו עושים חגיגה לכבוד המקום הנבחר, מפני שהוא מקום מיוחד. הוא נקודת החיבור בין העולמות – בו נמצאת אבן השתייה, ממנו נשתת כל העולם. המדרשים אומרים שמכאן בא העפר שממנו נוצר אדם הראשון.

עפרו של אדם הראשון, שהוא בעצם הראשית, הוא נקודת החיבור בין העולמות. מירושלים העולם צומח. יכול להיות שבדורות ראשונים לא זכינו לזה, ולא ידענו שאפשר להלל ולשמוח על ירושלים סתם ככה, אפילו בעלבונה, אפילו בירידתה. מפני שאחרי כל העלבונות ואחרי כל ההשפלות, אי אפשר לנשל אותה מייחודה. היא עיר מלוכה, היא אמה של מלכות. היא יכולה להיות גולה וסורה, אבל בכל זאת דמתה לתמר, היא המקום שלנו. את זה אי אפשר לקחת ממנה, גם כשהיא בשאול תחתיות, היא עדיין מקור הברכה. גם כאשר ירושלים מושפלת, וגם כאשר מנסים לכסות אותה בזוהמה – כמו שעשו במשך הדורות, וכמו שמנסים לעשות לה עכשיו, אי אפשר להוציא ממנה את המהות שלה.

**יש את המתאבלים על ירושלים, אבל צריך להיות מהאזהבים אותה, מהנמנים על "כל אזהביה". אהבת ירושלים גם בפני עצמה, עם מה שהיא; אהבת ירושלים של מטה, עם השכונות שלה ועם החתולים שלה; על הגדרות ועל האבנים, על המשוגעים שלה, ועל הבטלנים שלה. צריך לאהוב אותה מפני שהיא לא רק בית, אלא מפני שאין עוד מקום כמוה. ועל אלו אנו עושים חגיגה, לכבודה של ירושלים.**



שו"ת הרב יהושע שפירא ראש ישיבת רמת גן

# נפשי בשאג

## מה התורה חושבת על מעמד האישה?

הרב צבי יהודה זצ"ל היה משנן בהקשר זה את תשובת חז"ל: "השווה הכתוב אישה לאיש" (קידושין לה). בכל אישה יש נשמה שהיא חלק אל-יה ממעל ממש, בדיוק כמו האיש. זו עיקר מעלתו של היהודי, ואין בזה הפרש כלל בין אישה לאיש.

בתפקוד החיצוני ייעדה התורה תפקידים שונים לאיש ולאישה: חלקם מפני האופי המיוחד לכל אחד מהמינים, וחלקם מפני העונש שהושת על האישה בחטא אדם הראשון, "והוא ימשול בך". ברורנו, אנו רואים איך הקללות של אדם הראשון הולכות ומתפוגגות, כמו "בזיעת אפך תאכל לחם", וכך גם קללותיה של האישה. אנו צריכים הרבה לימוד מה שייך לקללה שמסתלקת, ומה שייך לצביון המיוחד של האישה.

עם זאת, כשם שיש מעלה לאיש בנחלה בקביעת השבט, ישנה מעלה עליונה מכך והיא ההכרעה על יהדותו של הבן, שנמצאת דווקא במעמקיה של הדמות הנשית.

## האם מה שקורה לי זה בהכרח רמז מה? ואיך אני אומר להבין מה הוא אומר לי?

אכן, זה בהכרח רמז מה, ואף-על-פי-כן לא תמיד אנו מבינים. כל מאורעותינו נועדו לקרב אותנו אליו יתברך ואל עבודתו, אך לא תמיד אנו יודעים את הכוונה הפרטית.

אנחנו מאמינים בהשגחה פרטית, כלומר שאין פרט במציאות שלא מכוון עליידי הנהגת ה'. אפילו הרמב"ם, שמפורסמת דעתו שיש רק השגחה כללית ולא פרטית, מבאר שאם באו צרות ואנשים אומרים כי "דבר זה ממנהג העולם אירע לנו, וצרה זו נקרה נקריה - הרי זו דרך אכזריות" (הלכות תעניות).

ולפעמים אנחנו יכולים להבין. לדוגמה: אדם שחלילה היה מעורב בתאונת דרכים שנגרמה גם כתוצאה מרשלנותו אך יצא ללא פגע, קיבל איתות משמיים לכך שהוא צריך לעשות תשובה בנושא זהירות בדרכים.

## איזה מין תפילה אני צריך, מלאת התרגשות או יציבה ורגועה שמחוברת לשכל?

הצבת השאלה כ"אוי-או" לא פורשת את כל האפשרויות. האם אין אפשרות להיות מלאי רגש וגם מקושרים לשכל? ודאי שאפשר, וכך ראוי ורצוי.

אמנם, לעתים השקעה בצד אחד מקשה על פיתוח הצד השני, אך פעמים אחרות שההשקעה ברגש מחזקת את השכל, מפני שכשארם נתון כל-כולו בתוך הדבר אז גם שכלו מאיר לו יותר. מאידך, ההשקעה בשכל מחזקת את הרגש, מפני שכשהדברים בהירים לו, נקודת המבט שלו מאירה, וגם הרגש מתעורר יותר בקלות. אבל אם העניינים סותרים זה את זה - הדבר תלוי בנפשו של כל אחד,

אך למרות זאת ברור שהתפילה בעיקרה שייכת לעולם הרגש, כמאמר רבותינו "איזוהי עבודה שבלב? זו תפילה".



# יש שאלות? הרבי מלובביץ' משיב!

דיענות ספרים | אייל | להשיג עכשיו ב | סטימצקי | צומת ספרים | ברית ע"מ | ובחנויות הספרים המובחרות

## הזדמנות לרכישת דירה להשקעה לפני עליית המיסים



*Carmei Gat*  
**קהילת כרמי-גת**  
 המתחם הדתי-לאומי בכרמי גת

# לסרוגים יש בית חדש!

פרויקט העתיד של ישראל כבר כאן, והוא מותאם עבורכם יותר מאי פעם. רק 35 דקות מתל אביב ברכבת ודקות ספורות מכביש 6 – מוקם פרויקט הנדל"ן הלאומי החדש: כרמי גת

כרמי-גת הינו הפרויקט הראשון המוקם במודל של הסכם גג, שמשמעותו: הבטחה ממשלתית להכנת כל התשתיות עד לקבלת המפתח לדירה, כולל מוסדות חינוך, מבני ציבור, פארקים ומחלפי תעבורה חדשים. בימים אלו מגבשת חברת 'באמונה' קבוצה איכותית של זוגות צעירים להקמת מתחם דתי-לאומי גדול – 'קהילת כרמי גת', כדי ליהנות ממחיר אטרקטיבי של קבוצת רכישה, ומשגלל היתרונות של הפרויקט הלאומי החדש של מדינת ישראל. יחידת הדירור יותאמו באופן בלעדי לציבור הדתי, ויכללו מרפסות סוכה ומעליות שבת.



1-700-500-555

